

EFOP-3.4.4-16-2017-00022 MTMI SZAKOK NÉPSZERŰSÍTÉSE A DUNAÚJVÁROSI EGYETEMEN ÉS VONZÁSKÖRZETÉBEN

ELLENŐRZÉS – ÉRTÉKELÉS A TANÁRI MUNKÁBAN

Készítette: Csikósné Maczó Edit
Tanárképző Központ
csikosne@uniduna.hu

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

AZ ÉRTÉKELÉS PEDAGÓGIAI JELENTŐSÉGE

- Alapkérdések: Ki?, Kit?, Hol?, Mikor?, Miért?, Hogyan?, Mivel?
- Jelentős hatás a gyerek személyiségfejlődésére, énképére
- Tanulók, pedagógusok: közösség tagjai
- Pedagógiai értékelés: önálló tudománnyá vált
- Oktatási módszer: viszonyítás, visszacsatolás
- Nevelési módszer: jutalmazás, büntetés

KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÉRTÉKELÉS

- Értékelők: laikustól szakértőig (tanuló, szülő, pedagógus, igazgató, szakértő)

Külső értékelés:

- Helyzetfeltáró, ellenőrző
- Oktató-nevelő munkában közvetlenül nem érintett személy (kutató, szakértő)
- Hazai vagy nemzetközi képességvizsgálat, felvételi, verseny

KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÉRTÉKELÉS

Belső értékelés:

- Optimális működés segítése, minőség javítása
- Iskola minden szereplője (értékelő + értékelt)
- Szereplők önértékelése
- Időnként rögzítik a helyi pedagógiai programban (alapelvek, kritériumok, vizsgálat tartalma, stb.)

VERTIKÁLIS ÉS HORIZONTÁLIS ÉRTÉKELÉS

Horizontális (Mit?)		
Feltételek és szabályozók	Pedagógiai gyakorlat (nevelés + oktatás)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Jogszabályi háttér ■ Tartalmi szabályzók ■ Szervezeti feltételek ■ Működés (kötségvetés) ■ Központi programok, pályázatok 	1. Tartalma <ul style="list-style-type: none"> ■ NAT, kerettanterv ■ Helyi pedagógiai program ■ Műveltségterü-letek ■ Tantárgy ■ Tankönyvek 	2. Folyamata <ul style="list-style-type: none"> ■ Eredményesség ■ Hatékonyság ■ Produktivitás ■ Célok, normák, értékek, tevékenység ■ Módszer, szervezési forma

Vertikális (Ki?, Kit?)

Intézményi szint (pedagógia gyakorlat folyamatának és eredményességének értékelése)

- Individuális/egyéni: kitűzött célok teljesítése, hatékonyság, eredményesség
- Közösségi (tanuló + tanár): értékrend, szokások, klíma – hat az egyénre
- 1. Vezetői szint: hatékonyabb irányítás, rendszeres ellenőrzés
- Társadalmi – partnerek szintje: önkormányzat, rendőrség, nevelési tanácsadó
- 2. Fenntartói szint: törvényesség, gazdaságosság, hatékonyság
- Rendszeres és szakmailag ellenőrzött értékelés még ne alakult ki nálunk
- Önkormányzati iskolák: jegyző – közoktatási szakértők (OKÉV: Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont)
- 3. Állami szint: országos és nemzetközi mérések, vizsgálatok
- 4. Nemzetközi szint:
- Nincs közvetlen és általános szabályozás
- Nemzetközi szervezetek: irányelvek, ajánlások

PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELÉS CÉLJA ÉS FUNKCIÓI

		Értékelés szintjei		
		állami	Intézményi / osztály	tanulói
C É L O K	1. Minősítés	Társadalmi megméretetés, szelekció	Összeha-sonlítás, csoportba sorolás	Minősítés (értékelés, osztályozás)
	2. Diagnosztizálás	Információ-gyűjtés a rendszer irányításához	Információ-gyűjtés tervezéshez, fejlesztés-hez	Információ-gyűjtés tudásról, képességről, neveltségről

Értékelés szintjei

		Állami	Intézményi / osztály	Tanulói
F U N K C I Ó K	1. Innováció / Fejlesztés	Eredményesség, hatékonyság növelése	Iskolai folyamatok szabályozása	Személyiségfejlesztés
		Innovációs folyamatok alapozása	Minőségfejlesztés	Motiválás (jutalmazás, büntetés)
	2. Összegzés	Eredmények összegzése, dokumentálása	Eredmények összegzése, dokumentálása	Teljesítmények összegzése, dokumentálása
	3. Tájékoztatás	Információk társadalom, politika számára	Tájékoztatás, visszajelzés az oktatás résztvevőinek	Tájékoztatás tudásról, képességről; segítség
	4. Orientálás	Tanulók áramoltatása a rendszerben	Minőségfejlesztés, tartalmi változtatási irány	Orientálás (pálya, tovább tanulás)

ISKOLAI ÉRTÉKELÉS TÍPUSAI

	Diagnosztikus	Formatív	Szummatív
Célja	Kiindulási szint, összetétel megismerése	Oktatási-nevelési folyamat szabályozása	Eredmények rögzítése
Feladata	Részletes információszerzés (tudás, neveltség)	Korrekción, segítségnyújtás	Létező és elvárt teljesítmény összevetése
Funkciója	Ciklus tervezésének segítése	Tanuló haladásának elősegítése (hibaazonosítás)	Oktatási-nevelési folyamat fejlesztése, elősegítése
Időpontja	Tanítási szakasz eleje, esetleg vége (problémák)	Tanítási folyamat közben	Tanítási-tanulási szakasz vége
Tárgya	Kognitív, affektív, pszichomotoros, fizikális	Kognitív területek	Kognitív (vagy pszichomotoros)

ÉRTÉKELÉS STRATÉGIÁI ÉS DILEMMÁI

Jutalmazás és büntetés: kit?, mikor?, mivel?, hogyan?

Funkció: magatartás- és tevékenységformálás

► Jutalom:

- Megfelelő kritériumok alapján
- Következetes
- Személyre szabott
- Nem túl gyakori és távoli
- Túlzott külső jutalom csökkenti az elsajátítási motivációt

► Büntetés

- Következetes
- Személyre szabott
- Igazságos
- Megfelelő időben
- Arányos
- Tilos: megszegés, megalázás
- Gyakori hiba: kollektív büntetés
- Legnagyobb hiba: nevelői közömbösség

OSZTÁLYOZÁS VS. SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

- Iskolai értékelés: minősítő funkció – nem váltható ki más módszerrel
- Pedagógiai funkciók is: motiválás, szankcionálás
- Osztályozás: túl szűk skála
- Számptalan torzító tényező:
 - Funkciók összerosódása
 - Rejtett tanterv
 - Tanári elvárások észlelésének bizonytalansága
- Szöveges értékelés:
 - Sokféle forma (strukturált – szabad megfogalmazás)
 - Tartalmilag: személyiség – tantárgyi teljesítmény
- Alapkövetelmény:
 - Objektív
 - Rendszeres
 - Segítő, fejlesztő
 - Egyénre szabott
 - Ösztönző
 - Közérthető

PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELÉS ESZKÖZEI ÉS MÓDSZEREI

Teszt, kérdőív, megfigyelés, portfólió

► Tudásszintmérő teszt - jó teszt:

- Tananyag- és követelménystruktúra : témakörök, részegységek, tantervi követelmények → tartalom
- Mérési úrmutató: mindenhol ugyanolyan körülmények (előkészítés, idő, mit mondhatunk)
- Javítókulcs, értékelési útmutató: itemek (legkisebb értékelhető egységek) tartalma, többféle megoldás, egyértelmű értékelési szabályok
- Adatlap: mérés körülményei és eredményei, jószágmutatók

JÓSÁGMUTATÓK

- Tárgyszerűség (objektivitás):
adatfelvételi, kiértékelési, értelmezési
objektivitás
- Érvényesség (validitás): azt méri, amire
készítettük
- Megbízhatóság (reliabilitás): jól mér –
másodszor is ugyanaz az eredmény
- Formai követelmények: figyelemfelkeltő,
áttekinthető, megfelelő hely

PEDAGÓGIAI KUTATÁS MÓDSZEREI

- Megfigyelés
- Kérdőív
- Interjú
- Portfólió: tanuló munkáit tartalmazó gyűjtemény
- Komplex értékelés
- Bevonjuk a tanulót az értékelő folyamatba
- Minden tárgy tanításakor alkalmazható
- Változatos forma, tartalom és funkció
- Projekt

GYORSÉRTÉKELÉSI TECHNIKÁK

- Jelzőlámpa (érti – kevésbé - nem)
- Hangulatjelző korongok
- Σ -lap: új ismeretek megértésének ellenőrzése (mit jegyeztek meg, mit tartottak fontosnak)
- Értékkártya: + és – jel, 3 pontban

FORRÁSOK:

- Csapó Benő (2002): Az iskolai tudás. Osiris, Budapest.
- Cserné Adermann Gizella: Teljesítményértékelés. JPTE Távoktatási Központ, Pécs, 1998.
- Falus Iván – Kimmel Magdolna (2009): A portfólió. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Kimmel Magdolna (2006): A reflektív tanárképzési modell a gyakorlatban. Doktori disszertáció, Budapest.
- Lénárd Sándor – Rapos Nóra (2009): Fejlesztő értékelés. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Szivák Judit (2014): Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok.
http://www.eltereader.hu/media/2016/05/Szivak-_READER.pdf
- Vámos Ágnes (2001): Értékelés az iskolában. in. A pedagógusok pedagógiája (szerk.: Golnhofer Erzsébet és Nahalka István). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

csikosne@uniduna.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE